

Resolucija Evropskega odbora regij – Pravna država v EU z lokalnega in regionalnega vidika

(2017/C 272/02)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR)

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. marca 2014 z naslovom Novi okvir EU za krepitev načela pravne države (COM(2014) 158 final) ter sklepov Sveta EU in držav članic, ki so se 16. decembra 2014 sestale v okviru Sveta, o zagotavljanju spoštovanja načela pravne države;
  - ob upoštevanju mnenja OR z dne 12. februarja 2015 z naslovom Lokalne in regionalne oblasti ter varstvo pravne države in temeljnih pravic na več ravneh v EU;
  - ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2016 s priporočili Komisiji o uvedbi mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice;
  - ob upoštevanju člena 4(3) in člena 5 PEU o uporabi načela subsidiarnosti;
1. izraža zaskrbljenost zaradi vrste dogodkov, ki so v zadnjih letih v Evropski uniji in po svetu poskusili spodkopati pravno državo, temelj demokracije;
  2. poudarja, da Evropska unija temelji na skupnem sklopu temeljnih vrednot, ki vključujejo spoštovanje demokracije in pravne države, kot je navedeno v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah ter Evropski konvenciji o človekovih pravicah;
  3. pričakuje, da bodo države članice uresničevale svojo obveznost spoštovanja teh vrednot, saj so podlaga medsebojnega zaupanja med državami članicami, med državami članicami in institucijami EU ter zlasti med državljani in vsemi ravnmi upravljanja;
  4. hkrati ugotavlja, da so Evropska komisija, Evropski svet, Sodišče Evropske unije, Evropsko sodišče za človekove pravice in Svet Evrope v različnih obdobjih potrdili, da pravna država pomeni spoštovanje vsaj naslednjih načel: zakonitosti, preglednosti, odgovornosti, delitve oblasti, demokratičnega in pluralističnega postopka sprejemanja zakonov, pravne varnosti, prepovedi samovoljnega ravnanja izvršilnih oblasti, neodvisnih in nepristranskih sodišč, učinkovitega sodnega varstva, spoštovanja temeljnih pravic, enakosti pred zakonom, svobode izražanja in svobode zbiranja;
  5. vendar opozarja, da obstoječim instrumentom ni uspelo v celoti zagotoviti izvajanja in izvrševanja teh načel;
  6. zato poudarja, da so izkušnje državljanov s pravno državo na lokalni in regionalni ravni ravno tako pomembne kot to, kar doživljajo na nacionalni in evropski ravni;
  7. opozarja, da je v EU skoraj sto tisoč poddržavnih oblasti, ki so v veliki meri pristojne za izvajanje temeljnih pravic in svoboščin v odnosu z najrazličnejšimi ljudmi;
  8. ocenjuje, da so izzivi večji kot kdaj koli prej, če naj EU dobi učinkovit mehanizem pravne države: v času spreminjajočega se varnostnega okolja v Evropi in izstopa ene od njenih držav članic mora EU postati še bolj povezana in se opreti na dogovor, da evropska solidarnost ne gre samo v eno smer. Vse države članice in vse ravni upravljanja bi morale izpolnjevati svoje vzajemne obveznosti in evropski projekt, ki temelji na vrednotah, braniti pred razraščanjem gibanja po Evropi, ki postavlja pod vprašaj temeljne vrednote Evrope;
  9. poudarja, da je za ohranjanje pravne države in temeljnih pravic nujna udeležba aktivnih, neodvisnih in pluralističnih organizacij civilne družbe ter nevladnih organizacij v demokratičnih procesih ter pri spremljanju uspešnosti mehanizmov nadzora in ravnotežja pri delovanju državnih institucij in oblasti;

10. poudarja, da priporočila glede pravne države na podlagi okvira iz leta 2014 še vedno veljajo, vendar pa ta okvir do zdaj še ni prinesel oprijemljivih rezultatov. Zlasti je obžalovanja vredno, da okvir za krepitev načela pravne države daje priporočila za „konstruktiven dialog“ med Komisijo in zadevno državo članico, vendar ne vključuje že v čim bolj zgodnji fazi različnih ravni upravljanja, tudi lokalne in regionalne ravni, in civilne družbe. To je še toliko bolj obžalovanja vredno, ker bi morale institucije EU in države članice vedno jasno pokazati, da sicer potekajo postopki z vlado določene države članice, da pa nimajo namena te države izolirati in so še vedno pripravljene sodelovati z družbo te države;

11. zato podpira resolucijo Evropskega parlamenta z dne 25. oktobra 2016 s priporočili Komisiji o uvedbi enotnega mehanizma EU za demokracijo, pravno državo in temeljne pravice, ki bi vključeval obstoječe instrumente, in poziva, naj se ta mehanizem uporablja na vseh ravneh upravljanja;

12. poudarja, da bi tak mehanizem moral biti objektivni, temeljiti bi moral na dokazih in dejstvih, pravični oceni in načelu enake obravnave vseh držav članic, hkrati pa bi moral biti v skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti;

13. pričakuje, da bo mehanizem v dialog med Komisijo in državami članicami v polni meri vključil lokalne oblasti, hkrati pa jim dal možnost, da se obrnejo neposredno na Komisijo, če ugotovijo, da je pravna država ogrožena;

14. poudarja, da obveznosti, ki zavezujejo države kandidatke v okviru kopenhavskih meril, skladno s členom 2 PEU veljajo za države članice tudi po njihovi pridružitvi EU in da bi bilo zato treba vse ravni upravljanja v vseh državah članicah redno ocenjevati v skladu s tem mehanizmom, da bi se preverilo njihovo stalno upoštevanje osnovnih vrednot EU, kot so spoštovanje temeljnih pravic, demokratičnih institucij in pravne države;

15. opozarja, da organizirani kriminal in korupcija spodkopavata demokracijo in pravno državo ter povzročata pomembna gospodarska, socialna in politična izkrivljanja. Novi mehanizem bi moral zagotoviti boljše izvajanje in izvrševanje mednarodnih in evropskih standardov ter odpraviti razkorake in ovire, ki zavirajo boj proti organiziranemu kriminalu in korupciji na vseh ravneh upravljanja. Trdna zavezanost lokalnih, regionalnih in nacionalnih oblasti je ključna za spodbujanje konkretnih ukrepov v boju proti korupciji ter za vzdržnost in nepreklicnost protikorupcijskih prizadevanj. Protikorupcijska zakonodaja se mora uporabljati za vse enako in izvrševati na vseh ravneh, da se zagotovi zaupanje državljanov, civilne družbe in javnih oblasti v pravne sisteme držav članic EU;

16. izraža zaskrbljenost, da utegnejo priporočila glede pravne države spodbuditi pozive k uvajanju politične pogojenosti. Odbor regij odločno nasprotuje zamisli, da bi bile lokalne in regionalne oblasti talke politik, ki jih vodijo nacionalne vlade in ki utegnejo sprožiti zamrznitev financiranja EU za mesta in regije; kljub temu podpira določbe iz sporazumov o partnerstvu, da se financiranje ustavi v primeru, ko načela pravne države kršijo lokalne in regionalne oblasti;

17. ugotavlja, da omejevanje svobode medijev in pluralizma ter manipuliranje z informacijami, ki ga omogoča razvoj sodobnih tehnologij in družbenih medijev, negativno vplivata na izvajanje demokracije na vseh ravneh upravljanja. Zato je trenutni pregled direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah tako pomemben. Kot poudarja OR, mora to zagotoviti, da bo:

— neodvisnost nacionalnih regulativnih organov, tako v odnosu do javnih oblasti kot do akterjev na avdiovizualnem področju in političnih strank, temelj vseh evropskih predpisov o avdiovizualnih medijskih storitvah in da jo mora vsaka država članica za vsako ceno braniti, saj je glavno zagotovilo za raznolikost informacij in pluralnost medijskega trga na evropski, državni, regionalni in lokalni ravni;

— vzpostavljena preglednost lastniških razmerij na področju medijev;

— tako v direktivi o avdiovizualnih medijskih storitvah kot v direktivi o elektronskem poslovanju opredeljena vloga ponudnikov platform;

- opredeljen sklop splošnih smernic in priporočil za omrežne ponudnike družbenih medijev in drugih javnih platform, da se omeji širjenje nezanesljivih in napačnih informacij iz nepreverjenih virov oziroma „lažnih novic“ in „alternativnih dejstev“, saj ti ogrožajo demokratični proces, zlasti pred volitvami;
18. pooblašča svojega predsednika, da to resolucijo predloži Komisiji, Evropskemu parlamentu, Svetu, predsedniku Evropskega sveta in malteškemu predsedstvu Sveta EU ter Kongresu lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope.

V Bruslju, 24. marca 2017

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA
